

Zrození jednotek SAS

Britské SAS-speciální letecké služby, byly založeny kapitánem Davidem Stirlingem,jako první ze světových elitních zvláštních jednotek.

Capt.David Stirling

Slavné heslo regimentu „Who Dares Win“- Kdo vyzývá vítězí a jeho historie sahá do r.1942.Představa o vytvoření pouštní mobilní síly k tomu,aby oslabil Romela a přerušil jeho letecké operace a zásobování,se zrodila v rehabilitační nemocnici,kde pobýval po nevydařeném seskoku padákem.Stirling již měl nějaké zkušenosti s prací za nepřátelskými liniemi v Sev.Africe s plukovníkem Robertem Laycockem a jeho brigádou LAYFORCE.Ta ale byla po třech nevydařených akcích, během kterých došlo k těžkým ztrátám,rozpuštěna v červnu 1941.Stirling ale přesvědčoval o správnosti a způsobu boje generála Neil Ritchie(zástupce vrch.velitele pro Sev.Afriku a Stř.Východ) takovými argumenty že generála nakonec přesvědčil,že způsob boje, který navrhuje je užitečný.

Stirling sestavil ze zbytků jednotky Layforce mužstvo, které mělo za úkol po

seskoku padákem blízko nepřátelských letišť, naklást časované výbušniny a poté se přesunout co nejrychleji k jednotkám LRDC(dalekonosné pouštní dělostřelectvo).Plán byl dosti odvážný,ale generálové věřili,že uskutečnitelný. Proto v červenci 1941 získal Stirling povolení k vytvoření těchto jednotek nesoucích název SAS Brigade.Jeho myšlenky se ukázaly dosti obtížně zavést do praxe,bz velkých ztrát na mužstvu. S dosavadní vozovou výzbrojí nákl.automobilů Chevrolet a na nich namontované kulometry,byly akce neefektivní a pomalé.Proto obrátil pozornost na malé, rychlé jeepy a jejich obrovský potencial,kde byla veliká pravděpodobnost útočit v týlu nepřítele,bez větších ztrát než dosud.Vozidla,získaná britskou armádou byla vhodně upravena pro použití jednotek SAS v poušti.Jejich první úspěšný nájezd byl 17.11.1941,kdy dvě skupiny zničily 61 letadel na dvou letištích.Brzy poté,byl proveden další nájezd zničeno 25 letadel.Do července 1942 měl regiment SAS 15 ks speciálně upravených jeepů,k akcím v Sev.Africe.

Z jeepů bylo odstraněno vše nepotřebné,včetně předního okna a většiny mřížování u chladiče.Aby byla zvýšena váhová efektivita nákladu,neboť jeep vezl při těchto daleko sahajících výpravách obrovské množství paliva,vody, zbraní a střeliva,byl u některých vozidel odmontován i přední nárazník.Vodní expansomat byl umístěn vepředu a sloužil k redukování ztráty vody ze soustavy, která jinak musela býti hojně dolévána.Jeepy také nesly kovové vyprošťovací rohože,radiové zařízení a rezervy kol.Jeepy byly silně vyzbrojené kombinací Vickersových a Browningových dvojčat.Byly obecně montovány v páru a až v pěti kusech. Jako příklad efektivnosti těchto zbraní jednoho útoku na letiště, je zničených 12 letadel v pěti minutách.Se všemi zbraněmi,mohlo býti vystřeleno v minutě až 5.000 střel.Od listopadu 1942 bylo zničeno těmito jednotkami přes 400 letadel na zemi.Samotný Stirling několikrát unikl před zajmutím,ale nakonec byl v r.1943 chycen a uvězněn v Colditzu,kde strávil zbytek války. Jednotky SAS se po úspěších v Africe přesouvaly i do Itálie a poté do severozápadní Evropy.Každá akce těchto jednotek měla různé výsledky. V operaci Houndswith bylo vysazeno na padácích s jeepy 144 mužů, do oblasti Dijon ve Francii. V další operaci čtyři muži ve dvou jeepech zabili či zranili 60 SS manů

V nákladních autech ve vesnici Les Ormes-Fancie.

Na podzim 1944 SAS operovala za německými liniemi v Evropě. Další modifikace těchto pouštních jeepů zahrnovala i použití pancéřování s neprůstřelným krycím sklem vpředu a tzv.nůžkách na střihání drátů, které němečtí vojáci natahovali přes cesty v úrovni hlav vojáků, které se takto zrudným způsobem boje zmocňovali jejich vozidel. Proto byla montována na přední nárazník asi 1.20 m vysoká ocelová tyč tvaru T, na konci s výkrojem na zaseknutí drátu, aby se nevysmýkl z této smyčky a spolehlivě silou jedoucího vozidla drát přestípl.

Efektivita SAS v Evropě během války způsobila německé armádě 7.733 obětí, zajato bylo 4.784 něm.vojáků , zničeno 700 vozidel ,164 železnic bylo vyhozeno do povětří.7 vlaků zničeno a 33 vykolejilo.

SAS jednotky byly rozpuštěny na konci války, ale metody a organizace byly vzorem pro budoucí SAS jednotky na Falkladách a v Perském zálivu.

182475